

Område: Det sociale område
Afdeling: Konsulent og rådgivning
Journal nr.: 10/10375
Dato: 30. august 2010
Udarbejdet af: Jan Bolvinkel
E-mail: Jan.Bolvinkel@regionsyddanmark.dk
Telefon: 76631059

Uanmeldt tilsyn 2010

Syrenparken, afd. Atriumgården

Uanmeldt tilsyn foretaget den 21. juni 2010 på Syrenparken, afdeling Atriumgården.

Tilsynsførende: Socialfaglig konsulent Gitte Jakobsen og tilsynschef Jan Friis Bolvinkel.

1. Kort om tilbuddet.

Tilsynet er foretaget på Atriumgården, som er en af Syrenparkens afdelinger i Børkop. Syrenparken er et socialpsykiatrisk bo- og støttecentertilbud efter §§ 107 og 108 i Serviceloven, som er normeret til i alt 61 pladser i botilbuddet, heraf 11 pladser på den eksterne afdeling, Nestlegården i Fredericia, og 4 pladser på den anden eksterne afdeling, Pomonahuset i Vejle. De øvrige 46 pladser er fordelt på 4 boenheder og 4 tilknyttede boliger, som er placeret i Børkop sammen med administrationen. Derudover leverer Syrenparken konsulentytelser svarende til 13,5 pladser, der er integreret i boenhederne, og som oftest benyttes af tidligere brugere.

2. Tilsynets generelle indtryk af tilbuddet.

Atriumgården under Syrenparken fremtræder som en veldrevet afdeling til målgruppen af sindslidende med særlige vanskeligheder. Ledelsen og medarbejderne har gennem det seneste år arbejdet målrettet på at forbedre det psykiske arbejdsmiljø og udtrykte under tilsynet samstemmende behovet for et højt fagligt niveau byggende på struktur, supervision, løbende registrering af brugernes adfærdsmønstre og undervisning af brugerne i deres sygdom. Der kan konstateres et fald i antallet af magtanvendelser og i vold mod personalet, og det forventes, at en stor del af brugerne med tiden kan flytte til mindre indgribende foranstaltninger. Medarbejderne gav udtryk for at være glade for arbejdspladsen nu, hvor indsatsen for forbedring af det psykiske arbejdsmiljø har båret frugt. Tonen mellem brugerne og medarbejderne virker let og respektfuld, og det er tilsynets indtryk, at brugerne lever under trygge rammer på Atriumgården. De fysiske rammer opfylder kravet om 2-rums boliger med eget bad og toilet, men med udgang til fællesareal, hvilket ikke er hensigtsmæssigt for sindslidende brugere med særlige vanskeligheder.

3. Anbefalinger til kvalitetssikring og – udvikling.

1. At der løbende fokuseres på at bevare Atriumsgårdens nuværende høje faglige niveau ved supervision, reflektionsrum, efteruddannelse mv.
2. At det drøftes med socialområdet, hvorledes de fysiske rammer kan tilpasses, så de bedre modsvarer målgruppens behov.

4. Evt. bemærkninger fra centerleder og driftsdirektør, som ikke er indarbejdet.

Fra centerlederen: Ingen.

Fra driftsdirektøren: Ingen.

5. Fremsendelsesbemærkning til driftsdirektøren.

Rapporten fremsendes hermed til opfølgning, idet der herunder henvises til ovenstående anbefalinger. Den 30. august 2010, JFB.

6. Tilsynsbesøgets forløb.

Fokuspunkter. Tilsynet har valgt følgende fokuspunkter:

- Psykisk arbejdsmiljø, herunder behovet for supervision og omfanget af vold mod personalet.
- Se en handleplan i Bostedsystemet med mål, delmål og dagbogsnotater.

Forløb. Tilsynet ankom til Syrenparken ca. kl. 13.30 og traf centerlederen i administrationen. Tilsynet redegjorde for tilsynsbesøgets formål og fokuspunkter, og indledte tilsynsbesøget med et fælles interview af centerlederen og afdelingslederen for Atriumgården. Afdelingslederen viste derefter rundt i Atriumgården, hvor tilsynet hilste på flere medarbejdere og brugere, og hvor tilsynet interviewede tre medarbejdere og en bruger. Tilsynet sluttede ca. kl. 15.30.

Deltagere. Centerlederen, afdelingslederen for Atriumgården, der har været ansat 4 år, to medarbejdere med hhv. 1½ og 3 års ansættelse i Atriumgården – lidt inde i samtalen deltog også arbejdsmiljørepræsentanten. Endelig talte tilsynet med en bruger, der har boet på Atriumgården i 3 år.

7. Tilbuddets aktuelle situation.

Brugergruppen. Atriumgården er fuldt belagt med 6 brugere – fem kvinder og en mand – i aldersgruppen 30 – 50 år. Brugere er alle skizofrene og til tider udadreagerende. To brugere har en særforanstaltning pga. adfærd. En bruger er forsøgsvis flyttet ud i en beboelsesvogn i tre måneder mhp. at vurdere behovet for en særforanstaltning, idet brugeren har problemer med tæt kontakt og et støjende miljø. To af brugerne har en form for beskæftigelse, den ene med et internt job, der langsomt er bygget op, den anden aktiveres med bl.a. blomsterbinding og optræden til fester. Atriumgården søger at beskæftige de fire øvrige brugere – alle er glade for bl.a. sang, dans og fodbold. Brugere deltager stort set ikke i madlavningen, der forestås af en ansat for at sikre ernæringsrigtig kost.

Faglige problemstillinger. Centerlederen og afdelingslederen redegjorde for, at der efter Arbejdstilsynets påbud for ca. 1½ år siden om at reducere volden mod personalet i Atriumgården, er arbejdet med at fastholde en stram struktur for hver bruger, både for dagen og for forskellige funktioner, som giver vanskeligheder, f.eks. medicingivning. Der gives udtryk for, at det ikke har været vanskeligt at strukturere sig ud af problemerne. Foruden struktur betyder psykoeducation meget, fordi brugere her får indsigt i deres egen sygdom og reaktioner. Endelig har personalet den fornødne "standby – tid", så personalet i konfliktsituationer kan stille op skulder ved skulder for på den måde at reducere stressniveauet og dermed sygefraværet hos personalet. Det er forventningen, at omkring halvdelen af brugerne i Atriumgården over tid vil være i stand til at flytte til mindre indgribende foranstaltninger under § 108 i Serviceloven.

Medicingivning rummer særlige vanskeligheder i relation til en af brugerne, medens en anden bruger er selvforvaltende. De øvrige brugere samarbejder normalt omkring medicinen. Der er et godt og tæt samarbejde med psykiatrisk afdeling på Vejle sygehus, hvor man er indstillet på at indskrive en bruger et par dage, hvis denne ikke tager sin medicin. Der er kun tale om et miljøskifte, da brugere er

færdigbehandlet i sygehusregi. Centerlederen redegør for, at brugerne får megen PN-medicin, og at det egentlig er selvmodsigende, når forudsætningen samtidig er, at brugerne er færdigbehandlet og dermed så godt medicindækket som muligt – uden at det dog er muligt at være helt dækket ind. Man søger at følge med i medicinforbruget og anvender de to psykiatriske lægekonsulenter som sparringspartnere, bl.a. til vurdering af om grundmedicinen skal ændres efter aftale med sygehuset. Brugere er selv gode til at sige til, når de har brug for PN-medicin, og personalet er gode til at opøge centerlederen i afdelingslederens fravær for at afklare spørgsmål vedr. medicin.

Personalesituationen. Centerlederen og afdelingslederen oplyste, at personaleflugten fra Atriumgården er standset, og at ingen ansatte er rejst gennem de sidste par år.

Medarbejderne, tilsynet talte med, berettede, at der er sket meget i Atriumgården inden for det sidste år. For ca. tre år siden var situationen kaotisk med vold mod personalet, højt sygefravær og personaleflugt. Efter et påbud fra Arbejdstilsynet om mindre vold har personalet fået redskaber til at håndtere/afværge udadreagerende adfærd. Medarbejderne demonstrerede et af midlerne, nemlig diagrammet, hvor brugernes adfærd registreres over dagens timer med rød, gul eller grøn tidslinje (se nedenfor under pkt. 8 – psykisk arbejdsmiljø). Medarbejderne var meget glade for registreringen, som giver en stor tryghed og et hurtigt overblik, når man møder på arbejde. Skemaerne giver også mulighed for at sammenligne udviklingen over tid. Medarbejderne lagde desuden stor vægt på, at man nu har en beskrevet dagsstruktur for alle brugerne, og at denne struktur som udgangspunkt altid skal holdes, da forudsigelighed giver tryghed for brugerne. Da det også er vigtigt, at personalet tager styringen i en konfliktsituation, har personalet modtaget undervisning i konflikthåndtering, i forskellige støtte- og guidegreb og i "muren", hvor tre medarbejdere møder en konfliktsituation skulder ved skulder. Endelig fremhæver medarbejderne, at der nu er en stabil gruppe medarbejdere, der har været i Atriumgården en periode, og som derfor har opbygget et kendskab til brugerne, der sætter dem i stand til at reagere på brugernes signaler og dermed begrænse den udadreagerende adfærd.

Medarbejderne udtrykte tilfredshed med Atriumgården som arbejdsplads. Der er lydhørhed over for ønsker til arbejdstid. Der følges op på tingene, og der er i det hele taget sket meget godt de sidste tre år. Hvis medarbejderne skulle ønske noget, ville det være et større personale rum med et bedre bord og en PC mere. Der var også et ønske om kunst på væggene og en globus, evt. et stort Danmarkskort. Det var et meget stort ønske at have et udflugtsmål uden for Atriumgården, f.eks. et sommerhus eller kolonihavehus. Andre omgivelser ville give en anden adfærd, og det ville gøre en forskel for alle. Under drøftelsen nævntes, at ophold uden for Atriumgården var en dyr løsning pga. dobbelt bemanning/ekstra stort personaleforbrug, at opholdet kunne være kort, evt. halvdags, at man måske kunne låne et af Regionens sommerhuse, at man evt. kunne søge fondsmidler eller anden form for tilskud.

De fysiske rammer. Afdelingslederen viste rundt i Atriumgården, der består af seks torums boliger på 35 m² med eget badeværelse og lille tekøkken. Boligerne har udgang to og to til et mindre fællesareal. Hertil kommer køkken/alrum, opholdsstue og personalekontor. Foruden fællesarealerne så tilsynet en lejlighed. Der var lyst og ryddeligt overalt.

Centerlederen og afdelingslederen pointerede, at det ikke er godt, at brugerne går ud på et fællesareal fra deres boliger, og at det ikke holder i længden at have seks brugere med så store vanskeligheder boende sammen, Det er meget ressourcekrævende. Det er derfor et stort ønske, at brugerne får særskilte boliger ved nybyggeri på grunden, medens de nuværende lokaler kan anvendes af en anden gruppe brugere.

Driftsforhold. Medarbejderne oplyste, at man anvender Bostedsystemet i Atriumgården, men at det er vigtigt at begrænse sig, når man skriver i Systemet.

8. Fokuspunkter.

Psykisk arbejdsmiljø, herunder supervision og vold mod personalet: Centerlederen oplyser, at Atriumgårdens personale fortsat har ekstern supervision en gang om måneden i arbejdstiden efter den psykodynamiske model. Supervisionen er med god virkning. Der holdes ikke fælles temadage, da det giver uro, hvis brugerne skal undvære alt personalet på en gang.

Volden mod personalet er faldet meget. Afdelingslederen forklarede, at hvis man ser en stigning i volden, vil spørgsmålet være: "Hvad er vi holdt op med at gøre af den aftalte indsats?". Der er registreret ni tilfælde af vold mod personalet i første kvartal og to i andet kvartal af 2010 (eks. krads, slag, kvælertag, spark). Antallet af magtanvendelser over for brugerne udgør seks tilfælde fra første januar til dato og handler meget tit om føring eller fastholdelse. Endelig har der i første kvartal af 2010 været et enkelt tilfælde af vold bruger mod bruger. For at begrænse anvendelse af vold/magt registreres relevante brugeres adfærd i et diagram, hvor en rød tidslinje indikerer fare, en gul "vær på vagt" og en grøn, at der er ro. Diagrammerne er hængt op på væggen i personalekontoret og beskrives som set godt redskab. Atriumgården er indrettet med boliger, der har udgang til en stue to og to, og hvis det er nødvendigt for at holde ro, kan der lukkes døre, så beboerne afgrænses to og to. Endelig er der forståelse for, hvis en ansat beder om at blive fritaget for at være kontaktperson for en bruger. Centerlederen understregede, at det ikke kun er vigtigt at registrere brugernes adfærd, men for at bevare kontrollen over situationen er det lige så vigtigt at være opmærksom på personalets adfærd, og at instruere personalet løbende i at agere mest hensigtsmæssigt. På den måde skaber man et individuelt tilpasset, trygt rum for brugerne.

Handleplan: Tilsynet har gennemset en handleplan, som udleveredes i papirformat. Planen indeholder bl.a. en årlig statusbeskrivelse til kommunen samt detaljerede mål og delmål med dato for evaluering.

9. Brugertilfredshed.

Tilsynet talte med en bruger, der har boet i Atriumgården i 3 år, og som bød tilsynet på kaffe i sin lejlighed. Brugerens kontaktperson var også tilstede. På spørgsmålet om, hvordan det er at være i Atriumgården, svarede brugeren, at det skifter meget, det har noget med medicinen at gøre. Personalet er ikke gode til at passe på, når brugeren er dårlig. Klokkerne fire – medicinen skal flyttes til et andet tidspunkt. Brugerens oplever enten at få for lidt eller for meget medicin. Lægen kan ikke finde ud af at dosere medicinen rigtigt. Brugerens har det godt lige nu.

Brugerens har ikke problemer med at få dagen til at gå – kan godt lide at skrive om sine tanker og følelser, kan lidt at tegne og høre musik. Om onsdagen er brugeren i haven. Brugerens læser et flot formuleret brev til sin psykiater om sin sygdom op. Brugerens har bl.a. lært at sætte ord på sin vrede. Kontaktpersonen nævner, at der er sket store fremskridt det seneste år. Brugerens drøm er et hus på landet med kæreste og hjemmehjælp, der kommer hver dag og hjælper.